

Szabó-Jilek Iván

Az este kissé már szétnéze bent;
Nem oly szép, sejti, mint kívül, ez élét:
Erdő, terem, kulisszák, kordinák
Mind lécc, papír, vászon, kötél, – fonák.
(Arany J.: Bolond Istók – II. ének)

Évértékelő

Idén igazán gazdag termés volt, sorra készültek el az új vagy felújított kulturális létesítmények. Az Agora program keretében átadták a békéscsabai Csabagyöngye Kulturális Központot, Tatabánya Vértes Agoráját, a szekszárdi Babits Művelődési Központot és a Művészetek Házát. Nagyszerű új létesítménnyel gazdagodott a főváros a BMC megnyitásával, év végére régi fényében ragyog a Zeneakadémia felújított nagyterme és felébredt Csipkerózsika álmából az Erkel Színház. Nemrég megnyílt a Bálna (CET) a Dunaparton és várható a Vigadó felújításának a befejezése is.

Az intézmények felpezsdítik a kulturális életet, fontos a közösségetermelő hatásuk. Az emberek lelkesen veszik birtokukba a megszületett épületeket. Gazdag programok várják a nagyjérdeműt, és belépve a kultúra impozáns új otthonaiba, a látogató elegáns terekkel találkozhat, otthonosan érezheti magát. Minden okunk megvan tehát az ünneplésre, hogy a gazdasági nehézségek ellenére sikerült ezeket az új művelődési intézményeket megvalósítani.

Miért van mégis rossz szája azoknak, akik közelről szenvedték meg a beruházások nehézségeit, akik az új intézményeket üzemeltetik? Ők azok, akik látják a csillogó „díszletek” mögötti fonák világot is. Az előző években akadozva indultak a beruházások, és erősen csökkent az építőipar teljesítménye. Ennek szenvedő alanyai voltak a színháztechnikai szakcégek is, volt amelyik nem is élte túl ezt a nehéz időszakot.

Az ünnepélyes átadások után fel lehet és kell dolgozni a tapasztalatokat. Felszínre kerültek azok az ismétlődő problémák, amelyek késleltették, bonyolították, nehezítették a projektek megvalósulását és általában az elvárhatónál gyengébb minőséget eredményeztek. „Az EU által támogatott, részben állami vagy önkormányzati költségvetési forrásokból finanszírozott építésszerelési beruházások – támogatási szerződésben rögzített pénzügyi kereteket és véghatáridőket meghaladó – megvalósítása alapvetően a beruházás-előkészítési folyamat hiányosságainak (forráshiány, kapkodó, kellően át nem gondolt beruházási koncepció, szervezetlenség, szétaprózott döntési szintek, a személyes felelősség tisztázatlansága stb.) tudható be. Gyakran a beruházási koncepció végleges kialakítása csak a kivitelezés folyamán végrehajtott módosítások után, pót- és többletmunkákkal alakul ki, a szerződéses pénzügyi kereteket és határidőket túllépő megvalósítás többnyire minőségcsökkenéssel jár. A minőségcsökkenés a léte-

sítmény fenntartási költségeinek növekedésével, csökkenő élet-tartammal és a vártnál korábbi felújítási igénnyel jár” – summázza a mérnöki és az építészkamara közös nyilatkozatában.¹

Hozzáértő, korrekt és reális koncepcióval indulók előnyét a pályázatok lebonyolítása, szerződéskötések időrablói, túlzott adminisztrációja csökkenti. A közbeszerzések folyamata, vitái további késedelmet és irreálisan nyomott árakat eredményeznek. Az alvállalkozók helyzete, különösen a színháztechnikai cégeké, többszörösen hátrányos. A tervezési fázisban a legtöbb építész nem ismeri, nem is tartja fontosnak a funkciókat, ehhez nem veszi igénybe színházi konzulensek segítségét. A színháztechnológiához nem értő beruházó, építő számára felesleges kiadás a technológus, pedig e nélkül nehezen vagy több költséggel lehet csak üzemeltetni a művelődési központokat, színházakat. A projektek megvalósulási folyamatát a jogászszemlélet uralja, a műszaki és használati kérdések háttérbe szorulnak. Ennek következtében a műszaki szakembereket nem veszik komolyan, gyakran ember-számba sem veszik az alvállalkozókat, akiket lehetetlen határidők-be, gyakran éjszakai munkára kényszerítenek.

A fenti bajok természetesen nemcsak a kulturális projektek-nél jelentkeznek, hanem a legtöbb beruházásnál jellemzően előfordulnak. Ezért a mérnöki és építészkamara az egyszerűsített, átlátható döntési folyamatszabályozás és a szigorú, számon kérhető ellenőrzési rendszer bevezetését szorgalmazza javaslatával.

Az idén elkészült művelődési létesítményeknél ott voltak kevésbé érezhetőek ezek a problémák, ahol az önkormányzat profi beruházókra és a létesítmény későbbi, hozzáértő üzemeltetőjére tudott támaszkodni. Biztató kivételt és követendő mintát jelentett a BMC privát beruházása, ahol az építető, megrendelő és beruházó, a későbbi üzemeltető egy olyan hozzáértő személy volt, aki pontosan tudta, mit akar megvalósítani.

A megvalósult épületek feletti örömmünkben tehát ne feledkez-zünk meg arról, hogy még sok teendőnk van annak érdekében, hogy minőségi kulturális létesítmények születhessenek. Az új épületekről szólva a miniszterelnök úr azt kérte „Ne válasszunk félmegoldásokat. Ha csinálunk valamit, az úgy nézzen ki, hogy arra még a gyerekeink is büszkék lehessenek.”

¹ Mémők Újság 2013. novemberi számában megjelent „Német mintára” c. kamarajavaslat

IMPRESSZUM

SZÍNPAD
Előadóművészetek technikája

IX. évfolyam 4. szám
2013. december

MAGYAR
SZÍNHÁZTECHNIKAI
SZÖVETSÉG

A Magyar Színháztechnikai Szövetség
szaklapja
HU ISSN 1786-6995

Megjelenik: negyedévente
(március, június, szeptember, december hónap)
Kiadja: a Magyar Színháztechnikai Szövetség,
1011 Budapest, Corvin tér 8., www.msztisz.hu
Felelős kiadó: Szücsboros János, az MSZTisz elnöke.
Főszerkesztő: Szabó-Jilek Iván,
Tel./fax: (+36-1) 375-6566,
szjivan@t-online.hu
Szerkesztőbizottság: Götz Béla, Kárpáti Imre,
Kiss Péter, Krisztián István, Rétfalvi János,
Dr. Sirató Ildikó, Dr. Venczel Sándor, Wettstein
Tibor, Zsidei János
Szerkesztőség: Magyar Színháztechnikai Szö-
vetség titkársága, 1138 Budapest, Madarász
Viktor utca 43. fszt. Tel./fax: 329-0841
Korrektor: Darnay László

Grafikai munkák: Capulart Kft., Sára Ernő Grafi-
kai Műterme. 1056 Budapest, Falk Miksa u. 6.
Tel./fax: (+36-1) 411-0833,
capulart@capulart.hu.
Tördelészerkesztő: Luszti Tibor
Nyomdai munkák:
Demax Művek Nyomdaipari Kft.

Terjesztés: előfizetéssel, színházi árusoknál.
A Szövetség tagjai ingyen kapják.
Ár: 945 Ft/példány
Előfizethető: a szerkesztőség címén vagy a
www.msztisz.hu honlapról lévő megrendelőlapon.
2012. évi teljes évfolyam ára 3360 Ft.
A postaköltséget felszámítjuk.
Régebbi lapszámok – korlátozott számban – még
kaphatók.

Kéziratokat, ábrákat, fotókat nem őrünk meg és
nem küldünk vissza.
Szerkesztőségünk a hirdetések és PR-cikkek tartal-
máért nem vállal felelősséget.

A közölt cikkek tartalma nem minden esetben
tükrözi a szerkesztőség véleményét.

Lapunkat rendszeresen szemlézi
Magyarország legnagyobb
médiafigyelője, az
»OBSERVER«

nka
Nemzeti Kulturális Alap